

Subsidies en regelingen voor energiebesparing

Adviesrapport

Versie 1.2
27 september 2023

In opdracht van:

synarchis

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Inhoudsopgave

	Blz.
1. Inleiding	2
2. Ondersteuning door Sportsubsidie.nl	3
3. BOSA en SPUK	4
4. Subsidies voor energiebesparing	8
5. Leningen en kredieten	22
6. Overige regelingen	29

1. Inleiding

Om te kunnen voldoen aan de klimaatdoelstellingen voor 2030 en 2050 heeft de overheid middelen beschikbaar gesteld voor een versnelde aanpak van de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed. Voor de sector sport ligt de nadruk hierbij op ontzorging, om eigenaren van sportaccommodaties effectief en deskundig te begeleiden in de verduurzamingsaanpak.

Synarchis is door het ministerie van VWS gecontracteerd als adviseur om eigenaren van sportaccommodaties hierbij te ondersteunen en te adviseren. Het ondersteuningstraject bestaat uit 2 fases namelijk:

1. *Planfase:*
Het uitvoeren van een energiescan op locatie, hierbij worden potentiële verduurzamings-maatregelen in kaart gebracht.
2. *Investeringsfase:*
In deze fase worden de eerdere geadviseerde maatregelen in samenwerking met de opdrachtgever geselecteerd. De geselecteerde maatregelen worden hierna verder uitgewerkt, zodat deze werkelijk gerealiseerd kunnen worden.

Om gemeenten, sportverenigingen en stichting te ondersteunen bij verduurzaming is het belangrijk om inzicht te hebben in de mogelijkheden van subsidies en fondsen. Om dat inzicht te geven, heeft Sportsubsidie.nl in de zomer van 2023 een subsidieonderzoek uitgevoerd. De resultaten van dat onderzoek zijn vervat in deze rapportage. Daarbij is het goed om te weten dat dit een momentopname is. Niets is zo veranderlijk dan het subsidielandschap. Het is dus altijd zinvol om u te verdiepen in de specifieke regelingen waarvan u gebruik wilt maken. En heeft u behoefte aan professionele ondersteuning, dan kunt gebruik maken van de diensten van Sportsubsidie.nl.

Subsidieonderzoek

Het doel van het subsidieonderzoek was om eigenaren van sportaccommodaties een actueel en realistisch inzicht te geven in de subsidiemogelijkheden. Daarbij zijn de volgende opties onderzocht:

- Subsidies (regionaal, provinciaal, landelijk en Europees);
- Regelingen (zoals salderingsregeling);
- Financieringen (zoals kredieten en energiefondsen).

Leeswijzer

Het resultaat van het subsidieonderzoek ligt voor u. We beginnen met een introductie van de dienstverlening van Sportsubsidie.nl. In de volgende hoofdstukken beschrijven we een aantal concrete subsidies en fondsen en vervolgens leningen en kredieten. In het laatste hoofdstuk beschrijven we enkele relevante wettelijke regelingen.

Sportsubsidie.nl

Ben Moonen

September 2023

2. Ondersteuning door Sportsubsidie.nl

De maatschappelijke impact van sport kan groot zijn. Sport draagt ertoe bij dat Nederland mooier, leefbaar, gezonder en duurzamer is. Sportsubsidie.nl is een subsidiebureau dat zich heeft gespecialiseerd in de sportsector. Sportsubsidie.nl ondersteunt gemeenten, stichtingen en sportorganisaties bij het ontwikkelen van maatschappelijke, duurzame en innovatieve projecten en bij het vinden en aanvragen van subsidies en fondsen.

Brede ervaring

Sportsubsidie.nl is al 20 jaar actief als adviseur voor de sportsector. In die jaren hebben honderden sportorganisaties, stichtingen en gemeenten gebruik gemaakt van onze diensten. Ook wat betreft de subsidies en fondsen oriënteren we ons breed. We kijken daarbij niet alleen naar de beschikbare subsidies (van gemeente, provincie, rijk en Europa) maar ook naar de financiële mogelijkheden van fondsen.

Ondersteuning bij subsidie- en fondsenwerving

Onze specialisten begeleiden u graag bij het ontwikkelen van maatschappelijke en innovatieve projecten en uw subsidie- en fondsenwerving. Samen ontwikkelen we uw ambitie tot een sterk project. We willen u maximaal ontzorgen, zodat u zo goed mogelijk gebruik maakt van de beschikbare middelen.

Op basis van uw informatie brengen we de subsidiemogelijkheden in kaart. Wij schrijven uw projectplan, bereiden de aanvraag voor en dienen uw aanvragen in. Wij bieden tijdens het hele subsidieproces ondersteuning. Ook na de subsidietoezegging blijven wij betrokken en kunt u gebruik blijven maken van ons advies en ondersteuning om te waarborgen dat de eindafrekening ook conform de beschikking gebeurt.

No cure, no pay?

Sportsubsidie.nl werkt zowel op basis van uurtarief als op basis van 'no cure, no pay'. Bij 'no cure, no pay' gelden commissiepercentages. Deze percentages zijn van toepassing op de gerealiseerde subsidietoezeggingen. Indien een aanvraag wordt afgewezen brengen wij dus geen kosten in rekening. U kunt ook tijdens de uitvoering van project voor advies en ondersteuning bij ons terecht. Uiteindelijk worden ook wij blij als aangevraagde projecten worden gerealiseerd en de subsidieafwikkeling goed verloopt.

Meer weten? Zie <http://www.sportsubsidie.nl/>

3. BOSA en SPUK

Dit hoofdstuk heeft betrekking op de twee belangrijkste 'sportsubsidies' voor investering in sportaccommodaties. De BOSA en de SPUK. De Regeling Specifieke Uitkering Stimulering Sport (SPUK) is voor gemeenten en gemeentelijke sportbedrijven. De stimuleringsregeling Bouw en Onderhoud Sportaccommodaties (BOSA) is een landelijke subsidie die aangevraagd kan worden door verenigingen en stichtingen.

BOSA in het kort

Er kan subsidie aangevraagd worden voor investeringen in de aanleg, renovatie en het onderhoud van de sportaccommodatie en de aanschaf van sport- en onderhoudsmaterialen. Kosten worden in hoofdzaak voor 20% gesubsidieerd. De overheid wil een aantal specifieke maatregelen extra stimuleren en daarvoor wordt 30% subsidie verstrekt. Dat geldt voor maatregelen op het vlak van energie (zoals zonnepanelen, warmtepompen, HR++ glas e.d.), toegankelijkheid, circulariteit en klimaatadaptatie (zoals vegetatiedaken en maatregelen voor opvang en hergebruik van water). Puur vanuit financieel oogpunt is het aantrekkelijk om gebruik te maken van de BOSA, vooral voor de maatregelen waarvoor 30% subsidie wordt verstrekt.

De volgende activiteiten komen in aanmerking voor de **aanvullende subsidie**:

Maatregelen voor energiebesparing:

- Verlichting: 1.1 Sportveldverlichting, 1.2 LED-verlichtingssysteem voor nieuwe en bestaande sportaccommodaties;
- Ventilatie en verwarming: 2.1 Warmteterugwinning voor bestaande sportaccommodaties, 2.2 Warmtepomp, 2.3 Warmteterugwinning uit douchewater;
- Bouwkundig: 3.1 HR-glas voor bestaande sportaccommodaties, 3.2 HR-glas voor nieuwe sportaccommodaties, 3.3 Isolatie wand, vloer, dak voor bestaande sportaccommodaties;
- Duurzame energieopwekking: 4.1 Zonnecollectorsysteem, 4.2 Zonnepanelen voor elektriciteitsopwekking.

Maatregelen toegankelijkheid:

- Automatische deur;
- Toegang sportrolstoelen;
- Lift;
- Integraal toegankelijk toilet;
- Doelgroep specifieke sportvoorzieningen: 5.1 Zwembadlift, 5.2 Luie zwembadtrap, 5.3 Akoestiek, 5.4 Voorziening slechthorenden, 5.5 Klok.

Maatregelen circulariteit:

- Hergebruikt infillzand;
- Aanschaf kantplanken (kunstgrasveld);
- Schoonloopvoorziening;
- Gerecyclede sportvloer sporthal.

Maatregelen klimaatadaptatie

- Opvang en hergebruikt water;
- Vegetatiedak.

Maatregelen veiligheid

Nieuw onderdeel van de regeling is dat er een aanvullende subsidie is voor veiligheidsbeleving op sportaccommodaties. Doel van deze aanvullende subsidie is om een amateursportorganisatie de mogelijkheid te bieden om onveilige of overlast-gevende situaties op de eigen accommodatie aan te pakken en de veiligheidsbeleving te vergroten door middel van context-gebonden fysieke interventies. De subsidie wordt verstrekt voor het uitvoeren van een veiligheidsscan en het toepassen van de veiligheidsbevorderende

maatregelen die in de veiligheidsscan worden aanbevolen. De aanvullende subsidie bedraagt ten hoogste 30% van de kosten van deze activiteiten (inclusief btw).

Enkele relevante uitgangspunten

- Een gemeente of gemeentelijke BV kan géén BOSA aanvragen.
- Als de aanvrager recht heeft op BTW-aftrek, kan geen gebruik gemaakt worden van de BOSA.
- De gemeente mag geen SPUK-subsidie aanvragen voor dezelfde kosten als waar de BOSA voor wordt aangevraagd. De gemeente mag wel een bijdrage leveren in de kosten.
- Voor een zwembad geldt dat recreatieve voorzieningen zoals glijbanen niet worden gesubsidieerd. Wedstrijdbaden, instructiebaden en bijbehorende ruimten zoals kleedkamers worden wél gesubsidieerd.
- Als er sprake is van **gemengd gebruik** (amateursport in combinatie met onderwijs of ander gebruik), dan wordt de BOSA verleend over alleen het deel van de kosten die betrekking hebben op amateursport. In een dergelijk geval dient er een verklaring opgesteld te worden waaruit blijkt welke percentage van de kosten betrekking heeft op amateursport. Dat percentage kan op meerdere manieren worden berekend, bijvoorbeeld op basis van het aantal m2 of op basis van het gebruik.
- Aanvragen worden in volgorde van binnenkomst behandeld. Het budget 2023 bedraagt €77 miljoen. Op de website van DUS-I wordt maandelijks een update gegeven van het nog beschikbare budget. Hou dat in de gaten. Het zou kunnen dat aan het end van het jaar geen budget meer beschikbaar is.
- De partij die de subsidieaanvraag indient, is ook kostendrager. Dat betekent dat eventuele offertes en/of facturen op naam van de aanvrager dienen te staan en dat deze ook vanaf de bankrekening van aanvrager voldaan dienen te worden. De subsidieaanvrager hoeft geen eigenaar van de sportaccommodatie of materialen te zijn.
- Een BOSA-aanvraag kan zowel ingediend worden voordat de werkzaamheden starten (op basis van offertes, subsidiedrempel = € 25.000) of nadat de kosten zijn gemaakt (op basis van facturen/betaalbewijzen die betrekking hebben op activiteiten die de afgelopen 12 maanden zijn uitgevoerd, subsidiedrempel = € 2.500).

BOSA-budget 2023

Voor 2023 is een budget van 77 miljoen euro beschikbaar. Aanvragen worden in volgorde van binnenkomst behandeld. Hieronder de melding van DUS-I van 4 september over de stand van zaken. Dit betekent feitelijk dat er in 2023 geen aanvragen meer gedaan kunnen worden.

Stand subsidieaanvragen 2023 op 4 september 2023

Het subsidiebudget in 2023 bedraagt €77 miljoen. Daarvan is €63 miljoen al besteed. Daarnaast is er nog voor €28,5 miljoen aan aanvragen in behandeling. De kans is dus groot dat het beschikbare subsidiebudget in 2023 volledig wordt uitgegeven.

BOSA 2024 - 2029

De huidige BOSA-regeling loopt af op 1 januari 2024. DUS-I heeft inmiddels aangekondigd dat er een nieuwe BOSA-regeling in de maak is. Recent is de concept-regeling 2024-2029 gepubliceerd en momenteel loopt een internetconsultatie. Naar verwachting wordt de definitieve regeling in december 2023 gepubliceerd.

Voorgenomen wijzigingen in 2024

Het voornemen is om per 1 januari 2024 een nieuwe BOSA-regeling in werking te laten treden. Prinsjesdag is voorbij en uit de gepresenteerde begroting blijkt dat het budget 2024 **79,5 miljoen** euro bedraagt. Ongeveer hetzelfde bedrag als in 2023. DUS-I geeft aan dat de nieuwe regeling in veel opzichten gelijk blijft aan de huidige BOSA-regeling, maar er is ook een aantal verschillen. Hieronder leggen we de belangrijkste verschillen uit.

Zorgen over snelle uitputting van de BOSA in 2024

De belangrijkste zorg is dat er in januari een Tsunami aan aanvragen komt waarbij de kans bestaat dat het budget rond mei 2024 al uitgeput is. In de regeling staat namelijk dat het jaarbudget van € 79,5 miljoen subsidie wordt verminderd met het bedrag van het aantal verleende BOSA-subsidies dat in de vier voorgaande jaren is verleend maar dat in 2024 wordt uitgekeerd. Het beschikbare jaarbudget is dus veel **lager dan de 79,5 miljoen**.

Belangrijkste wijzigingen

Hieronder een overzicht met de belangrijkste (voorgenomen) wijzigingen in 2024.

Onderwerp	Huidige BOSA-regeling	Nieuwe BOSA-regeling
Amateur-sportorganisatie	Een privaatrechtelijke rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid zonder winstoogmerk die als doelstelling heeft om sportaccommodaties ter beschikking te stellen aan de amateursport voor lokale gebruikers. De amateursportorganisatie staat in het handelsregister ingeschreven met een SBI-code volgens de regeling.	Stichting of vereniging met als hoofddoel het faciliteren van amateursport door het aanbieden van amateursport of het ter beschikking stellen van een sportaccommodatie. Als de organisatie zelf amateursport aanbiedt, moet de stichting of vereniging zijn aangesloten bij een sportbond die op de ledenlijst van NOC*NSF staat of zijn aangesloten bij een van de deelnemende organisaties van het POS . Als de organisatie een sportaccommodatie aanbiedt, moet de locatie van de accommodatie in het omgevingsplan de enkelbestemming 'sport' hebben en de accommodatie moet ter beschikking worden gesteld aan amateursportorganisaties die voldoen aan de eerste voorwaarde. Toelichting De voorwaarde 'enkelbestemming sport' wordt geïntroduceerd. Op heel veel accommodaties wordt niet enkel gesport. Deze aanpassing lijkt ertoe bij te dragen dat veel stichtingen en multifunctionele organisaties GEEN gebruik meer kunnen maken van de BOSA, terwijl daar wel heel veel amateursport plaatsvindt.
Amateursport	Activiteiten op het gebied van sport die niet worden uitgeoefend in loondienst of als bezoldigde dienst, ongeacht of er een formele arbeidsovereenkomst is opgesteld tussen de sportbeoefenaar en de sportorganisatie.	De beoefening wordt bevorderd of georganiseerd door een van de leden opgenomen op de ledenlijst NOC*NSF of door een van de deelnemende organisaties van het POS . De sport wordt beoefend door personen op alle niveaus en is toegankelijk voor een breed publiek. De sport richt zich op lokale gebruikers. De sport wordt niet beoefend in loondienst of in opdracht, ongeacht of er een formele arbeidsovereenkomst of een overeenkomst van opdracht is opgesteld tussen een sportbeoefenaar en een amateursportorganisatie. De sport wordt niet ingezet voor zorg of revalidatie.
Een aanvraag achteraf	U stuurt de aanvraag tot vaststelling uiterlijk 12 maanden na voltooiing van de subsidiabele activiteiten.	U stuurt de aanvraag tot vaststelling van de subsidie voor de subsidiabele kosten uiterlijk 12 maanden na de factuurdatum van die kosten.
Hoogte subsidie (aanvullende maatregelen)	De subsidie bedraagt maximaal 20% van de kosten van de subsidiabele activiteiten. De aanvullende subsidie bedraagt maximaal 10% van de kosten van de activiteiten.	De subsidie voor de activiteiten bouw en aanschaf bedraagt maximaal 20% van de subsidiabele kosten. De subsidie voor de activiteiten verduurzaming en toegankelijkheid bedraagt maximaal <u>40%</u> van de subsidiabele kosten.
Subsidiabele kosten	Kosten van voorbereiding van nieuwbouw of renovatie zijn subsidiabel	Vorbereidingskosten van nieuwbouw- en verbouwplannen worden uitgesloten van subsidie. Wat is hier de redenering? Deze kosten (bijvoorbeeld ontwerp-, architect- en advieskosten) vormen een cruciaal en integraal onderdeel van nieuwe investeringsplannen en de btw daarvan kunnen verenigingen niet terugvragen bij de belastingdienst. Niet-subsidiabele kosten zijn in ieder geval: • de kosten voor bodemonderzoek; • de kosten die samenhangen met onderzoek en advies voor de bouw, de verbouwing of het onderhoud van een sportaccommodatie; • de kosten voor een architect; • verbruikskosten ten behoeve van een sportaccommodatie, ongeacht of deze samenhangen met onderhoud.

SPUK in het kort

Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten de btw die hen in rekening wordt gebracht voor investeringen in sport niet meer in aftrek brengen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen te stimuleren als deze btw-plichtig zijn, kunnen gemeenten sinds 2019 gebruikmaken van de Regeling specifieke uitkering stimulering sport. In 2023 kunnen geen aanvragen meer worden ingediend.

Enkele relevante uitgangspunten

- Alleen gemeenten en gemeentelijke sportbedrijven kunnen SPUK aanvragen.
- De uitkering is bedoeld voor:
 - Verbouwingskosten van sportfaciliteiten;
 - Het onderhoud van een sportaccommodatie. Onder deze kosten valt bijvoorbeeld de btw belaste inhuur van personeel dat een grasveld onderhoudt of de aanschaf van onderhoudsmaterialen;
 - De exploitatiekosten van een sportaccommodatie, oftewel werkzaamheden (arbeid) direct gerelateerd aan het creëren en faciliteren van sportaanbod op sportaccommodaties, verricht tegen vergoeding en belast met btw;
 - De kosten van een combinatiefunctionaris, als deze met btw is doorbelast aan de aanvrager;
 - Kosten voor multifunctionele accommodaties. Ook de kosten van verzelfstandige zwembaden kan aangevraagd worden;
 - Investeringskosten voor een clubhuis, mits deze noodzakelijk zijn voor de sportactiviteiten. Dit geldt ook voor een clubhuis dat door de gemeente wordt gebouwd en zonder kosten wordt overdragen aan een sportorganisatie.
- De subsidie bedraagt 17,5% van de bestedingen (inclusief btw).
- Het uitkeringsplafond 2023 is €184 miljoen. Aanvragen kunnen tot 1 maart ingediend worden;
- Als alle aanvragen van gemeenten boven het jaarlijkse uitkeringsplafond uitkomen, dan worden alle aanvragen naar rato gekort. Afgelopen jaren was dit het geval. Het is verstandig om rekening te houden met een korting van rond de 10%;
- Er wordt geen uitkering gegeven voor activiteiten die recht hebben op compensatie op grond van de Wet op het btw-compensatiefonds.

2024 en verder

2023 is het laatste jaar van de huidige SPUK-regeling. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) werkt samen met een aantal specialisten aan de voortzetting van de Regeling specifieke uitkering stimulering sport (SPUK) vanaf 2024. Daarvoor wordt de bestaande en eind dit jaar aflopende regeling geëvalueerd. Zo kunnen er waar nodig punten worden verbeterd in de nieuwe regeling, zo meldt de Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen (DUS-I). Op het moment van schrijven is de nieuwe regeling dus nog niet gepubliceerd. De verwachting is dat dit in het najaar 2023 gaat gebeuren. Uit de begroting 2024 van het ministerie van VWS kunnen we wel alvast afleiden dat het **budget in 2024 maximaal 189,8 miljoen euro** bedraagt.

4. Subsidies voor energiebesparing

De overheid vindt het belangrijk dat ook de sportsector een bijdrage levert aan energiebesparing en het realiseren van klimaatdoelen. Daarom zijn er diverse regelingen om gemeenten en sportorganisaties te ondersteunen. In dit hoofdstuk laten we een aantal regelingen (in alfabetische volgorde) de revue passeren. Let wel, dit is een momentopname. Lokale subsidieregelingen en fondsen zijn niet meegenomen. Heeft u concrete plannen, verdiep u dan in de specifieke regelingen waarvan u gebruik wilt maken.

Europese subsidies

Regeling	European Local Energy Assistance Facility (ELENA)
Loket	Europese Investeringsbank
Deadline	-
Minimale bijdrage	Onbepaald
Maximale bijdrage	Onbepaald
Budget	Jaarlijks: circa 40 – 50 miljoen
Meer informatie	RVO - TFC-constructie EU Stedelijke Ontwikkeling 4 (ELENA) https://www.rvo.nl/initiatieven/financieringsvoorbeelden/elena EC - Intelligente Energie Europa http://ec.europa.eu/energy/intelligent/index_en.html

Het doel van de European Local Energy Assistance Facility (ELENA) is het bieden van ondersteuning bij investeringen in herbruikbare energie, energie-efficiency en duurzaam stedelijk transport initiatieven. ELENA is een initiatief van de Europese Investeringsbank (EIB) en de Europese Commissie. Het initiatief is oorspronkelijk gefinancierd vanuit het Programma intelligente energie Europa (CIPIEE), maar wordt inmiddels bekostigd vanuit het Horizon 2020-onderdeel Veilige, schone en efficiënte energie.

In aanmerking voor een bijdrage komen private partijen, lokale en regionale overheden of andere (samenwerkingsverbanden van) publieke instellingen. In het kader van ELENA is subsidie beschikbaar voor kosten die samenhangen met technische assistentie bij het voorbereiden van grote duurzame investeringsprogramma's, die ook in aanmerking kunnen komen voor financiering door de EIB. De subsidie bedraagt maximaal 90% van de subsidiabele kosten.

Regeling	Europees fonds voor een rechtvaardige transitie (JTF)
Loket	Europese Commissie
Deadline	11 september 2025
Minimale bijdrage	Onbepaald
Maximale bijdrage	Onbepaald
Budget	Voor de gehele looptijd: € 7,5 miljard (investeren in werkgelegenheid en groei). Voor 2021-2023: € 10 miljard (extra middelen herstelinstrument)
Meer informatie	https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/just-transition-fund_en

Het doel van het Europees fonds voor een rechtvaardige transitie (JTF) is het ondersteunen van regio's met grote sociaal-economische uitdagingen als gevolg van de klimaat- en energietransitie, door het stimuleren van economische diversificatie, herscholing en actieve en sociale inclusie. JTF staat voor 'Just Transition Fund'.

Het JTF verleent alleen steun aan activiteiten die rechtstreeks met de specifieke doelstelling van het JTF verband houden en tot de uitvoering van de opgestelde territoriale plannen voor een rechtvaardige transitie bijdragen.

De lidstaten stellen samen met de betrokken plaatselijke en regionale autoriteiten van de betreffende gebieden één of meer territoriale plannen voor een rechtvaardige transitie op voor één of meer met regio's van NUTS-niveau 3 overeenkomende getroffen gebieden, of delen daarvan. Het betreft gebieden die het zwaarst getroffen zijn door de economische en sociale effecten van de transitie, met name wat betreft de verwachte aanpassing van werknemers of het verwachte banenverlies bij de productie en het gebruik van fossiele brandstoffen en de transformatiebehoeften van de productieprocessen van industriële installaties met de hoogste broeikasgasintensiteit.

Op het vlak van energie en duurzaamheid ondersteunt het JTF de volgende activiteiten:

- investeringen in hernieuwbare energie en in energie-efficiëntie, onder meer met het oog op het terugdringen van energiearmoede;
- investeringen in slimme en duurzame lokale mobiliteit, met inbegrip van het koolstofvrij maken van de lokale vervoerssector en de infrastructuur daarvan;
- herstel en modernisering van stadsverwarmingsnetten met het oog op de verbetering van de energie-efficiëntie van stadsverwarmingssystemen en investeringen in warmteproductie, op voorwaarde dat de voorzieningen voor warmteproductie uitsluitend door hernieuwbare energiebronnen worden gevoed;
- productieve investeringen in kleine en middelgrote ondernemingen (waaronder micro-ondernemingen en startende ondernemingen) die leiden tot economische diversificatie, modernisering en reconversie;
- investeringen in het gebruik van technologie, alsook in systemen en infrastructuur voor betaalbare schone energie, met inbegrip van technologieën voor energieopslag, en ter vermindering van broeikasgasemissies;
- investeringen in de bevordering van de circulaire economie, onder meer door het voorkomen en verminderen van afval, efficiënt gebruik van hulpbronnen, hergebruik, herstel en recycling.

Aanvragen kunnen na publicatie van een subsidieoproep (call) worden ingediend bij de Europese Commissie.

Landelijke subsidies en fondsen

Regeling	Besluit stimulering duurzame energieproductie en klimaattransitie (SDE++)
Loket	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)
Deadline	5 oktober 2023
Minimale bijdrage	Onbepaald
Maximale bijdrage	Onbepaald
Budget	€ 8 miljard
Meer informatie	https://www.rvo.nl/subsidie-en-financieringswijzer/sde

Het doel van het Besluit stimulering duurzame energieproductie en klimaattransitie (SDE++) is het stimuleren van energieproductie uit hernieuwbare energiebronnen en CO₂-reductie.

Subsidie kan worden verstrekt voor:

- de productie van hernieuwbare elektriciteit aan een producent van hernieuwbare elektriciteit, om gedurende een bepaalde periode het verschil tussen de gemiddelde kostprijs van deze hernieuwbare elektriciteit en de relevante gemiddelde marktprijs van elektriciteit geheel of gedeeltelijk te compenseren;
- de productie van hernieuwbaar gas aan een producent van hernieuwbaar gas om gedurende een bepaalde periode het verschil tussen de gemiddelde kostprijs van dit hernieuwbare gas en de relevante gemiddelde marktprijs van gas geheel of gedeeltelijk te compenseren;
- de productie van hernieuwbare warmte aan een producent van hernieuwbare warmte om gedurende een bepaalde periode het verschil tussen de gemiddelde kostprijs van deze hernieuwbare warmte en de relevante gemiddelde marktprijs van warmte geheel of gedeeltelijk te compenseren;
- de vermindering van broeikasgas aan een producent die een productie-installatie voor de vermindering van broeikasgas in stand houdt, om gedurende een bepaalde periode het verschil tussen de gemiddelde kostprijs van deze vermindering van broeikasgas en de gemiddelde kostprijs van uitstoot van broeikasgas geheel of gedeeltelijk te compenseren.

Het subsidiebedrag wordt per productiecategorie in een ministeriële regeling bepaald en is op jaarbasis variabel.

Regeling	Coöperatiefonds - lokale Rabobank
Loket	Lokale Rabobank
Deadline	-
Minimale bijdrage	Onbepaald
Maximale bijdrage	€ 5.000
Budget	Onbepaald
Meer informatie	Website van uw lokale Rabobank

Nagenoeg iedere lokale/regionale Rabobank steunt, met behulp van het Coöperatiefonds, maatschappelijke doelen en initiatieven in de regio. De regeling kan per bank verschillen, maar meestal geldt onderstaande omschrijving.

In aanmerking voor ondersteuning komen verenigingen en stichtingen. Ondersteuning kan worden aangevraagd voor projecten of activiteiten die onder één van de volgende thema's vallen:

- Versterken van Lokale Gemeenschappen: initiatieven die gericht zijn op het leveren van een sociale impact in de wijk of regio;
- Financieel Gezond Leven: initiatieven om schuldenproblematiek te voorkomen en vermogensopbouw te stimuleren;
- Duurzaam Wonen: initiatieven gericht op het verduurzamen van woningen;
- Duurzaam Ondernemen: initiatieven gericht op het stimuleren van groei door innovatie en verduurzaming van ondernemingen;
- Banking4Food: initiatieven gericht op het verduurzamen van de voedselketen in de regio en het vergroten van kennis op het gebied van gezonde voeding;
- Energietransitie: initiatieven gericht op het investeren in het verduurzamen in energieprojecten.

Regeling	Investeringsubsidie duurzame energie en energiebesparing (ISDE)
Loket	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)
Deadline	31 december 2023 (aanvragen worden behandeld op volgorde van binnenkomst)
Minimale bijdrage	Onbepaald
Maximale bijdrage	Onbepaald
Budget	€ 380 miljoen
Meer informatie	https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/isde/zakelijke-gebruikers

Verduurzaam uw productieproces, gebouw of te verhuren woning met de Investeringsubsidie duurzame energie en energiebesparing (ISDE) voor zakelijke gebruikers. Dat kan met een (hybride) warmtepomp, een zonneboiler, zonnepanelen of een kleine windturbine. De subsidie voor zonnepanelen en kleine windturbines loopt nog tot en met 31 december 2023.

Voorwaarden

- U vraagt eerst de subsidie aan, voordat u de koopovereenkomst voor de maatregel sluit.
- Zakelijke partijen komen in aanmerking voor deze subsidie. Dit geldt voor rechtspersonen, maatschap, stichting, vof en cv.
- U heeft een geldig KVK-nummer (dit is niet nodig als u een particuliere commerciële verhuurder bent, en een warmtepomp en zonneboiler voor het huurpand koopt).
- U laat de maatregel in Nederland installeren.
- U neemt de warmtepomp, zonneboiler, zonnepanelen en/of windturbine in gebruik binnen 24 maanden nadat u de beslissing over de verlening van de subsidieaanvraag heeft ontvangen.
- U heeft bij het vaststellen van de subsidie een bewijs nodig dat een bouwinstallatiebedrijf het apparaat heeft geïnstalleerd.
- U heeft een factuur en betaalbewijs nodig van de aanschaf en van de installatie door het bouwinstallatiebedrijf.
- De maatregelen blijven minimaal één jaar in uw eigendom en geïnstalleerd in/aan het pand/woning. Deze verplichting geldt vanaf de datum van de subsidievaststelling.

- U heeft geen recht op subsidie als er al eerder vanuit RVO subsidie is verstrekt voor de betreffende maatregel. Ook heeft u geen recht op subsidie als u hiervoor fiscaal voordeel krijgt binnen de Energie-investeringsaftrek (EIA).

Regeling	Stichting Job Dura Fonds
Loket	Stichting Job Dura Fonds
Deadline	-
Minimale bijdrage	Onbepaald
Maximale bijdrage	€ 10.000
Budget	Onbepaald
Meer informatie	http://www.jobdurafonds.nl

Het doel van de Stichting Job Dura Fonds is het ondersteunen en stimuleren van initiatieven die de bebouwde omgeving van groot Rotterdam duurzaam innoveren en helpen opbloeien. In aanmerking voor een bijdrage komen stichtingen en verenigingen en natuurlijke personen.

De stichting verstrekt subsidies voor projecten op het gebied van de bebouwde omgeving. Te denken valt aan renovaties of verduurzaming van gebouwen, blijvende kunst- en/of culturele projecten in de buitenruimte of de inrichting van speeltuinen en schoolpleinen.

Regeling	Stichting Pure Energie Fonds
Loket	Stichting Pure Energie Fonds
Deadline	-
Minimale bijdrage	Onbepaald
Maximale bijdrage	€ 2.500
Budget	Onbepaald
Meer informatie	https://pure-energie.nl/fonds/

Het doel van de Stichting Pure Energie Fonds is het ondersteunen van projecten die bijdragen aan een duurzame samenleving in Nederland. In aanmerking voor een bijdrage komen duurzame initiatieven die plaatsvinden in Nederland. Aanvragen kunnen met behulp van een aanvraagformulier worden ingediend bij het secretariaat van de Stichting Pure Energie Fonds.

Regeling	Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA)
Loket	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)
Deadline	31 december 2024
Minimale bijdrage	€ 5.000
Maximale bijdrage	€ 2,5 miljoen
Budget	Voor 2023-2024: € 190 miljoen (€ 123,5 miljoen voor aanvragen van € 500.000 of meer en € 66,5 miljoen voor aanvragen van minder dan € 500.000).
Meer informatie	https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/dumava

Het doel van de Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA) is om het tempo voor verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed te verhogen door eigenaren van maatschappelijk vastgoed te stimuleren om te investeren in verduurzamingsmaatregelen binnen de bestaande vastgoedvoorraad.

Via de regeling kunnen eigenaren van maatschappelijk vastgoed tegemoet worden gekomen bij de kosten die zij maken bij het uitvoeren van combinaties van verduurzamingsmaatregelen die bijdragen aan het verbeteren van de energieprestatie van een gebouw en CO2-emissiereductie tot gevolg hebben.

Alleen eigenaren die vallen onder de definitie maatschappelijk vastgoed komen in aanmerking. Onder maatschappelijk vastgoed wordt verstaan:

- een gebouwde onroerende zaak in eigendom van provincies, gemeenten en waterschappen;
- een gebouwde onroerende zaak in eigendom van onderwijsinstellingen in het funderend onderwijs (primair, voortgezet en speciaal onderwijs) en in het beroepsonderwijs (middelbaar- en hoger beroepsonderwijs en het wetenschappelijk onderwijs);
- een gebouwde onroerende zaak in eigendom van zorginstellingen, zoals algemene ziekenhuizen, eerstelijnszorgaanbieders en langdurige zorgaanbieders;
- een gebouwde onroerende zaak in eigendom van culturele instellingen met een culturele algemeen nut beogende instelling (ANBI-status);
- Rijksmonumenten (het moet gaan om utiliteitsgebouwen. Rijksmonumenten die als woonhuis gebruikt worden komen niet in aanmerking);
- een gebouwde onroerende zaak met publieksfunctie in eigendom van kerkgenootschappen, stichtingen, verenigingen of coöperaties, waaronder in elk geval behoort een buurthuis, dorps huis, wijkcentrum, gebedshuis of gemeenschapscentrum.

Subsidie kan worden verstrekt voor een investering in maatregelen die zijn opgenomen in bijlage 3 van de regeling en die bestaan uit:

- combinaties van maximaal drie maatregelen: eigenaren kunnen een aanvraag doen voor maximaal drie verduurzamingsmaatregelen. Zij moeten daarbij gebruikmaken van de in bijlage 3 van de regeling opgenomen lijst met in aanmerking komende maatregelen. Aanvullend op de subsidie voor verduurzamingsmaatregelen kunnen aanvragers subsidie krijgen voor het energieadvies dat wordt ingediend bij de subsidieaanvraag of voor het opstellen van een energielabel na het uitvoeren van de verduurzamingsmaatregelen;
- een integraal verduurzamingsproject: van integrale projecten bij bestaand maatschappelijk vastgoed kan sprake zijn als er bijvoorbeeld een moment van grootschalig onderhoud of levensduur verlengende renovatie gepland staat. Bij een integraal project kan er subsidie voor een pakket aan verduurzamingsmaatregelen worden aangevraagd. Aanvullend op de subsidie voor een pakket aan verduurzamingsmaatregelen kunnen aanvragers subsidie krijgen voor een maatwerkadvies dat wordt ingediend bij de subsidieaanvraag of voor het opstellen van een energielabel na het uitvoeren van een integraal verduurzamingsproject.

De subsidie voor combinaties van maximaal drie maatregelen bedraagt 30% van de projectkosten van de subsidiabele activiteiten met een minimumbedrag van € 5000 per aanvraag en een maximumbedrag van € 2,5 miljoen per gebouwde onroerende zaak. De subsidie voor een energieadvies of een duurzaam monumenten advies bedraagt 50% van de advieskosten en voor het laten opstellen van een energielabel 50% van de certificeringskosten.

De subsidie voor een integraal verduurzamingsproject bedraagt 30% tot 35% van de projectkosten van de subsidiabele activiteiten met een minimumbedrag van € 25.000 per aanvraag en een maximumbedrag van € 2,5 miljoen per gebouwde onroerende zaak. In aanvulling hierop bedraagt de subsidie voor een advies 50% van de advieskosten.

Regeling	Subsidieregeling stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties (BOSA)
Loket	Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen (DUS-I)
Deadline	31 december 2023 (aanvragen worden behandeld op volgorde van binnenkomst)
Minimale bijdrage	€ 2.500
Maximale bijdrage	€ 2,5 miljoen
Budget	€ 77 miljoen
Meer informatie	https://www.dus-i.nl/subsidies/s/stimulering-bouw-en-onderhoud-sportaccommodaties

Het doel van de Subsidieregeling stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties (BOSA) is het stimuleren van de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen voor sportverenigingen en sportstichtingen, waar de mogelijkheid tot btw aftrek is vervallen.

Subsidie wordt verstrekt aan amateursportorganisaties (sportverenigingen en sportstichtingen). Het moet gaan om privaatrechtelijke rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid zonder winstoogmerk. Subsidie wordt verleend voor de bouw of het onderhoud van sportaccommodaties, of voor de aanschaf of het onderhoud van sportmaterialen.

De subsidie bedraagt ten hoogste 20% van de kosten van de subsidiabele activiteiten (inclusief btw) tot een maximum van € 2,5 miljoen per kalenderjaar. Subsidies van minder dan € 2500 worden niet verstrekt. Voor bepaalde maatregelen kan aanvullende subsidie worden verstrekt. Deze aanvullende subsidie bedraagt maximaal 10% van de kosten van deze activiteiten (inclusief btw). Daarnaast is er een aanvullende subsidie voor activiteiten die bijdragen aan de veiligheidsbeleving bij een sportaccommodatie. Deze aanvullende subsidie bedraagt ten hoogste 30% van de kosten van de activiteiten (inclusief btw).

Provinciale subsidies

Niet alle provincies hebben subsidieregelingen voorinvesteringen in energiebesparing. De bekende regelingen staan hieronder. De provincies zijn in alfabetische volgorde weergegeven.

Drenthe

Regeling	Subsidieregeling collectieve energie-initiatieven
Loket	Provincie Drenthe
Deadline	31 december 2023 (aanvragen worden behandeld op volgorde van binnenkomst)
Minimale bijdrage	Onbepaald
Maximale bijdrage	Onbepaald
Budget	€ 600.000
Meer informatie	https://www.provincie.drenthe.nl/loket/subsidieloket/alle-subsidies-rij/@137638/subsidie-collectieve/

De Subsidieregeling collectieve energie-initiatieven heeft tot doel een bijdrage te leveren aan het ontstaan van energiecollectieven en lokale energieprojecten op het gebied van besparing en duurzame energie en deze collectieven helpen tot uitvoering te komen.

Subsidie wordt uitsluitend verstrekt aan een energiecollectief (al dan niet in oprichting) of bewonersgroep (al dan niet in oprichting) uit de provincie Drenthe. Onder een energiecollectief/bewonersgroep wordt verstaan: een groep van minimaal drie bewoners, georganiseerd in de vorm van een coöperatie of vereniging met als doel het uitvoeren van gemeenschappelijke duurzame energieprojecten. Subsidie kan worden verstrekt voor het oprichten van een energiecollectief/bewonersgroep en voor het opzetten, voorbereiden en uitvoeren van een lokaal energieproject.

De subsidie bedraagt voor:

- kosten die gemaakt worden voor het oprichten van een coöperatie of vereniging: maximaal € 5000;
- kosten die gemaakt worden voor de voorbereiding van energieprojecten: maximaal € 7500;
- proceskosten die gemaakt worden voor de uitvoering van een energieproject in collectief beheer en gebruik: maximaal € 10.000 en niet meer dan 75% van het totale financieringsbudget.

Limburg

Geen actuele subsidieregeling bekend.

Noord-Brabant

Regeling	Subsidieregeling Brabant geeft energie
Loket	Provincie Noord-Brabant
Deadline	1 november 2023

Minimale bijdrage	Onbepaald
Maximale bijdrage	€ 24.999
Budget	€ 200.000
Meer informatie	https://www.brabant.nl/applicaties/producten/energie_brabant_geeft_energie_subsidie_18888

Projecten die de energietransitie versnellen komen in aanmerking voor subsidie van de provincie. Innovatieve projecten die bijdragen aan vernieuwing danwel verbetering van het proces, product of dienst. Energietransitie is de overgang van het gebruik van fossiele brandstoffen als energiebron naar het gebruik van duurzame energiebronnen.

Belangrijke voorwaarden voor subsidieverlening zijn:

- het project wordt uitgevoerd in de provincie Noord-Brabant;
- het project is aantoonbaar gericht op het versnellen van de energietransitie;
- het project heeft een blijvend effect op de energietransitie;
- het project is gericht op innovatie;
- het project is een voorbeeld voor anderen en is erop gericht resultaten en lessen uit het project te delen met derden, blijkend uit een communicatieplan;
- het project heeft een looptijd van maximaal twee jaar, blijkend uit een realistische tijdsplanning;
- de subsidieaanvrager werkt voor de uitvoering van het project samen met ten minste een andere samenwerkingspartner;
- de samenwerkingspartner of de samenwerkingspartners, bedoeld onder g, dragen ten minste tien procent van de projectbegroting bij.

Noord-Holland

Regeling	Schipholfonds
Loket	Schipholfonds
Deadline	-
Minimale bijdrage	Onbepaald
Maximale bijdrage	Onbepaald
Budget	€ 450.000
Meer informatie	https://www.schiphol.nl/nl/schipholfonds/pagina/zelf-een-aanvraag-doen-schipholfonds/

Het doel van het Schipholfonds, een initiatief van Amsterdam Airport Schiphol, is de maatschappelijke betrokkenheid van de luchthaven met de omgeving tot uiting te brengen. Het fonds ondersteunt activiteiten in de directe omgeving van Amsterdam Airport Schiphol die zijn gericht op het stimuleren van sportief bewegen. In aanmerking voor ondersteuning komen instellingen van amateurniveau en zonder winstoogmerk (rechtspersonen, veelal stichtingen en verenigingen), die gevestigd zijn in Nederland, actief zijn op het gebied van sportief bewegen, en een aanvraag indienen voor een activiteit, project of roerende zaak in het werkgebied van het Schipholfonds.

Bij de te ondersteunen projecten kijkt het fonds vooral naar doel, bereik, inzet vrijwilligers, duurzaamheid, andere sponsoring en zelfwerkzaamheid. Het fonds vindt het daarnaast ook belangrijk om projecten op het gebied van bewegen voor minder validen te ondersteunen.

Het fonds maakt onderscheid tussen twee soorten donaties:

- algemene donaties voor aanvragen op het gebied van sportief bewegen. Bij algemene aanvragen geeft het Schipholfonds bijdragen voor bijvoorbeeld sport- en spelmateriaal of een onderdeel van een project. Een algemene donatie bedraagt maximaal € 15.000;
- bijzondere donaties voor aanvragen op het gebied van bewegen boven € 15.000. Bij bijzondere donaties streeft het Schipholfonds ernaar om een project, activiteit of roerende zaak op het gebied van sportief bewegen volledig of zo volledig mogelijk te realiseren. De omvang van een bijzondere donatie wordt per geval bepaald.

Regeling	Uitvoeringsregeling subsidie fysieke uitvoeringsprojecten klimaatadaptatie Noord-Holland 2022
Loket	Provincie Noord-Holland
Deadline	15 september 2023 (aanvragen worden behandeld op volgorde van binnenkomst)
Minimale bijdrage	€ 20.000
Maximale bijdrage	€ 619.000
Budget	€ 2 miljoen (2022 en 2023)
Meer informatie	https://www.noord-holland.nl/Loket/Producten_en_Diensten/Producten_op_alfabet/K/Klimaatadaptatie_fysieke_uitvoeringsprojecten_subsidie

Het doel van de Uitvoeringsregeling subsidie fysieke uitvoeringsprojecten klimaatadaptatie Noord-Holland 2022 is Noord-Hollandse gemeenten te stimuleren om fysieke maatregelen te nemen die de effecten van klimaatverandering beperken. Subsidie kan worden aangevraagd door Noord-Hollandse gemeenten.

Subsidie kan worden aangevraagd voor fysieke uitvoeringsprojecten die bijdragen aan klimaatadaptatie. Subsidie wordt alleen verstrekt indien:

- de aanvraag is afgestemd binnen de werkregio en aantoonbaar is bevestigd dat de andere gemeenten binnen de werkregio bekend zijn met de aanvraag. Deze vereiste is niet van toepassing indien de werkregio uit één gemeente bestaat;
- er een klimaatstresstest of risicodialoog is uitgevoerd waaruit blijkt dat de opgave, waarop het fysieke uitvoeringsproject ziet, urgent is.

De subsidie bedraagt 50% van de subsidiabele kosten tot ten hoogste het subsidieplafond dat voor de werkregio van de aanvrager geldt.

Regeling	Uitvoeringsregeling subsidie verduurzaming dorpshuizen, buurthuizen en wijkcentra Noord-Holland 2022
Loket	Provincie Noord-Holland
Deadline	31 december 2023 (aanvragen worden behandeld op volgorde van binnenkomst)
Minimale bijdrage	€ 5.000
Maximale bijdrage	€ 40.000
Budget	€ 1,5 miljoen
Meer informatie	https://www.noord-holland.nl/Loket/Producten_en_Diensten/Producten_op_alfabet/V/Verduurzaming_dorpshuizen_buurthuizen_en_wijkcentra_Noord_Holland_subsidie

Het doel van de Uitvoeringsregeling subsidie verduurzaming dorpshuizen, buurthuizen en wijkcentra Noord-Holland 2022 is de verduurzaming van dorpshuizen, buurthuizen en wijkcentra te stimuleren.

Subsidie kan worden aangevraagd door privaatrechtelijke of publiekrechtelijke rechtspersonen die eigenaar of exploitant zijn van een gebouw in de provincie Noord-Holland met een publieksfunctie, zijnde een buurthuis, dorpshuis, wijkcentrum of gemeenschapscentrum alwaar op non-profit basis ontmoetingsmogelijkheden worden geboden of sociaal-culturele activiteiten worden georganiseerd.

Subsidie kan worden aangevraagd voor de volgende activiteiten die strekken tot verduurzaming van een hierboven genoemd gebouw, voor zover deze zijn opgenomen in een energiescan of een ontzorgingsadvies voor het gebouw:

- aanschaf en installatie van energiebesparingsmaatregelen;
- aanschaf en installatie van maatregelen ter bevordering van het opwekken van energie uit hernieuwbare energiebronnen.

De subsidie bedraagt 50% van de subsidiabele kosten.

Regeling	Uitvoeringsregeling subsidie verduurzaming sportaccommodaties Noord-Holland 2023
Loket	Provincie Noord-Holland
Deadline	28 december 2023
Minimale bijdrage	€ 5.000
Maximale bijdrage	€ 25.000
Budget	€ 2 miljoen
Meer informatie	https://www.noord-holland.nl/Loket/Producten en Diensten/Producten op alfabet/V/Verduurzaming sportaccommodaties Noord Holland subsidie

Het doel van de Uitvoeringsregeling subsidie verduurzaming sportaccommodaties Noord-Holland 2023 is het stimuleren van de verduurzaming van bestaande sportaccommodaties in Noord-Holland.

In de regeling wordt onder verduurzaming van een bestaande sportaccommodatie verstaan: het realiseren van voorzieningen die leiden tot een lagere milieubelasting van een bestaande sportaccommodatie. Subsidie kan worden aangevraagd door verenigingen en stichtingen die een bestaande sportaccommodatie in eigendom of beheer hebben in Noord-Holland.

Subsidie kan worden aangevraagd voor de kosten van de volgende fysieke investeringen, voor zover deze leiden tot verduurzaming van een bestaande sportaccommodatie:

- zonnepanelen, inclusief dakconstructie;
- LED verlichting;
- isolatiemateriaal;
- apparatuur voor warmte-/koudeterugwinning;
- een warmtepomp;
- een energieregistratie- en bewakingssysteem;
- HR-glas; of
- een zonnecollectorsysteem.

Aanvragen kunnen op dit moment niet worden aangevraagd omdat het budget uitgeput is. We verwachten een nieuwe openstelling in 2024.

Regeling	Uitvoeringsregeling warmtetransitie gebouwde omgeving op wijkniveau Noord-Holland 2022
Loket	Provincie Noord-Holland
Deadline	30 december 2024 (aanvragen worden behandeld op volgorde van binnenkomst)
Minimale bijdrage	€ 5.000
Maximale bijdrage	€ 200.000 (maximaal 70% van de kosten)
Budget	2 miljoen
Meer informatie	https://www.noord-holland.nl/Loket/Producten en Diensten/Producten op alfabet/W/Warmtetransitie gebouwde omgeving op wijkniveau Noord Holland subsidie

Het doel van de Uitvoeringsregeling warmtetransitie gebouwde omgeving op wijkniveau Noord-Holland 2022 is om gemeenten te stimuleren om op wijkniveau verduurzaming van de warmtevoorziening te concretiseren. Subsidie kan worden aangevraagd door gemeenten.

Subsidie kan worden aangevraagd voor activiteiten binnen de provincie Noord-Holland die bijdragen aan:

1. het opstellen van een wijkplan warmtetransitie dat ten minste de volgende onderdelen bevat:
 - de warmtevraag van de gebouwen in de wijk, de verduurzamingsmaatregelen die gebouweigenaren moeten treffen om gebruik te kunnen maken van deze duurzame warmte en wat hiervan de geschatte kosten zijn;

- de duurzame warmtebronnen die worden ingezet en de kosten om deze duurzame warmte beschikbaar te krijgen;
 - de aanpassingen van bestaande en aanleg van nieuwe energie-infrastructuur voor het transport van energie en de kosten hiervan; en
 - de beoogde financieringswijze van het verduurzamen van de warmtevoorziening, inclusief de kosten voor het aanpassen van gebouwen.
2. de uitvoering van het wijkplan warmtetransitie.

Overijssel

Regeling	Subsidieregeling asbest eraf, zon erop
Loket	Provincie Overijssel
Deadline	Aanvragen worden behandeld in volgorde van ontvangst.
Minimale bijdrage	€ 1.000
Maximale bijdrage	€ 5.000
Budget	Voor 2022 tot en met 2024: € 1.136.735
Meer informatie	https://regelen.overijssel.nl/Producten_en_diensten/Subsidies/Milieu_en_energie/Asbest_eraf_zon_erop

Doel van de Subsidieregeling asbest eraf, zon erop is het stimuleren van de sanering van zoveel mogelijk asbestdaken in combinatie met het aanbrengen van zonnepanelen. In aanmerking komen natuurlijke personen en rechtspersonen. Gemeenten, waterschappen en provincies komen niet in aanmerking.

Subsidie kan worden verstrekt voor het verwijderen en afvoeren van asbestdaken. De aanvrager moet eigenaar zijn van het asbestdak dat wordt verwijderd en afgevoerd en het asbestdak moet zijn gelegen binnen Overijssel. Het te verwijderen en af te voeren asbestdak heeft een oppervlakte van minimaal 35 m². Verder moet de aanvrager zonnepanelen plaatsen op het gesaneerde asbestdak. Als het gesaneerde asbestdak al dan niet gedeeltelijk ongeschikt is voor het plaatsen van zonnepanelen, dan mogen de zonnepanelen ook geplaatst worden op het perceel van het gesaneerde asbestdak. Het aantal zonnepanelen dat wordt aangebracht moet voor minimaal 95% in het eigen elektriciteitsverbruik voorzien.

De subsidie bedraagt een vastgesteld forfaitair bedrag van € 1000 per aanvrager. Voor een asbestdak vanaf 200 m² geldt een toeslag van € 5 per extra m². Deze extra subsidie is maximaal € 4000 per aanvrager. De subsidie is in totaal maximaal € 5000.

Regeling	Subsidieregeling haalbaarheidsstudies nieuwe energie en energiescans
Loket	Provincie Overijssel
Deadline	30 november 2023 (aanvragen worden behandeld op volgorde van binnenkomst)
Minimale bijdrage	€ 5.000
Maximale bijdrage	€ 24.999
Budget	Onbepaald
Meer informatie	€200.000 (2022 en 2023)

Het doel van de Subsidieregeling haalbaarheidsstudies nieuwe energie en energiescans is het stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie. Dit door initiatiefnemers te ondersteunen bij het doen van een haalbaarheidsonderzoek.

In aanmerking voor subsidie komen gemeenten, stichtingen, verenigingen en bedrijven (BV, NV, een maatschap, ZZP-er, VOF of eenmanszaak). Subsidie wordt verleend voor het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek dat zich richt op energie-innovatie in de provincie Overijssel. Het haalbaarheidsonderzoek moet worden uitgevoerd door een hogeschool of een universiteit. De subsidie bedraagt maximaal 50% van de subsidiabele kosten.

Regeling	Subsidieregeling lokale energie-initiatieven 4.0
Loket	Provincie Overijssel
Deadline	30 november 2023 (aanvragen worden behandeld op volgorde van binnenkomst)
Minimale bijdrage	Onbepaald
Maximale bijdrage	€ 10 miljoen
Budget	€ 526.267 (2022 en 2023)
Meer informatie	https://regelen.overijssel.nl/Producten_en_diensten/Subsidies/Milieu_en_energie/Lokale_energie_initiatieven_4_0_Ubs_3_6

Met de Subsidieregeling lokale energie-initiatieven 4.0 wil de provincie Overijssel bijdragen aan het stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie. Dit door het vergroten van de realisatiekracht van lokale energie-initiatieven.

Subsidie kan worden aangevraagd door een coöperatie, een stichting, een vereniging of een BV. Subsidie kan worden aangevraagd voor één of meerdere van de volgende activiteiten:

- het oprichten en inrichten van de organisatie van het lokale energie-initiatief.
- het uitvoeren van een energiebesparingsproject gericht op woningen of het opleiden van vrijwilligers tot energiefixer of energiebespaarcoach.
- het voorbereiden van een opwekproject om tot een realiseerbaar project te komen.
- het voorbereiden van een grootschalig opwekproject om tot een ontwikkelbaar project te komen.

De subsidie voor:

- het oprichten van een LEI is een vast bedrag van € 2500 per LEI;
- het opleiden van vrijwilligers tot energiefixer of energiebespaarcoach is een vast bedrag van € 500 per vrijwilliger die opgeleid wordt tot energiebesparingscoach of energiefixer met een maximum van € 2500 per aanvraag;
- het voorbereiden van een opwekproject is maximaal 80% van de subsidiabele kosten en bedraagt maximaal € 5000;
- het voorbereiden van een grootschalig opwekproject is maximaal 80% van de subsidiabele kosten en bedraagt maximaal € 10.000.

Regeling	Subsidieregeling energiebesparing Overijssel 2.0
Loket	Provincie Overijssel
Deadline	30 november 2023
Minimale bijdrage	Onbepaald
Maximale bijdrage	€ 125.000
Budget	Onbepaald
Meer informatie	https://regelen.overijssel.nl/Producten_en_diensten/Subsidies/Milieu_en_energie/Energiebesparing_Overijssel_2_0

Het doel van de Subsidieregeling energiebesparing Overijssel 2.0 is het ondersteunen en versnellen van investeringen in technische voorzieningen gericht op energiebesparing in gebouwen en bedrijfsprocessen én de productie van warmte opgewekt door middel van een zonnecollector.

Subsidie wordt verstrekt aan ondernemers en andere organisaties. Natuurlijke personen komen niet in aanmerking voor subsidie. Subsidie is beschikbaar voor investeringen in:

- technische voorzieningen voor energiebesparing in of bij gebouwen, zoals opgenomen in de energielijst onder categorie A en de in de energielijst gestelde technische eisen. Indien wordt aangevraagd onder een generieke code dienen de individuele maatregelen, welke ook een eigen code hebben in de energielijst, te voldoen aan de gestelde technische eisen onder de betreffende eigen code;
- technische voorzieningen voor energiebesparing in bestaande of nieuwe bedrijfsprocessen zoals opgenomen in de energielijst onder categorie B en de in de energielijst gestelde technische eisen. Indien wordt

aangevraagd onder een generieke code dan dienen de individuele maatregelen, welke ook een eigen code hebben in de energielijst, te voldoen aan de gestelde technische eisen onder de betreffende eigen code;

- de productie van warmte voor eigen gebruik, opgewekt door middel van een zonnecollector. Het moet gaan om een zonnecollectorsysteem voor verwarmen die voldoet aan de technische eisen zoals opgenomen in de Energielijst onder categorie D.

Met de energielijst wordt de energie- en milieulijst 2022 of 2023 van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) bedoeld met bedrijfsmiddelen die voor de Energie-investeringsaftrek (EIA) in aanmerking komen. De subsidie is maximaal 50% van de subsidiabele kosten (micro- of kleine onderneming), 40% van de subsidiabele kosten (middelgrote onderneming is maximaal) en 30% van de subsidiabele kosten (grote onderneming) tot maximaal € 125.000 per aanvraag.

Flevoland

Geen actuele subsidieregeling bekend.

Friesland

Regeling	MF Ferduorsumjen Mienskipsgebouwen
Loket	Provincie Friesland
Deadline	18 september tot en met 5 oktober 2023
Minimale bijdrage	Onbepaald
Maximale bijdrage	€ 35.000 (maximaal 70% van uw totale subsidiabele projectkosten)
Budget	€ 5 miljoen
Meer informatie	https://www.fryslan.fr/IMFverduurzaming

De provincie Fryslân stelt in 2023 tweemaal subsidie beschikbaar voor het verduurzamen van mienskipsgebouwen. Wij faciliteren dit omdat de panden belangrijk zijn voor de leefbaarheid in Fryslân.

Ontmoetingsplaatsen zoals dorpshuizen, sportaccommodaties, musea, kerken en andere religieuze instellingen, maar ook bijvoorbeeld kinderboerderijen. Een belangrijke voorwaarde is dat uw pand een maatschappelijke functie heeft én bijdraagt aan de leefbaarheid in uw dorp of wijk en geen winstoogmerk heeft.

Gelderland

Geen actuele subsidieregeling bekend.

Groningen

Geen actuele subsidieregeling bekend.

Utrecht

Regeling	Uitvoeringsverordening subsidie energietransitie provincie Utrecht 2021
Loket	Provincie Utrecht
Deadline	30 juni 2024 (aanvragen worden behandeld op volgorde van binnenkomst)
Minimale bijdrage	Onbepaald
Maximale bijdrage	Onbepaald
Budget	€ 7 miljoen
Meer informatie	https://www.provincie-utrecht.nl/loket/subsidies/energietransitie

Het doel van de Uitvoeringsverordening subsidie energietransitie provincie Utrecht 2021 is het stimuleren van activiteiten om de energietransitie te versnellen, door in te spelen op veranderende omstandigheden en gebruik te maken van voortschrijdende inzichten, nieuwe kansen en innovaties.

Subsidie kan worden aangevraagd door rechtspersonen of aan ondernemingen zonder rechtspersoonlijkheid, met name eenmanszaken, vennootschappen onder firma, commanditaire vennootschappen of maatschappen.

Subsidie kan worden aangevraagd voor projecten die passen binnen de volgende paragrafen van de verordening:

- 2.1 Energiebesparing en duurzame energieopwekking bij bewoners;
- 2.2 Stimulering energiebesparing bij bedrijven en maatschappelijke organisaties;
- 2.3 Duurzame energieopwekking via collectieven en participatietrajecten;
- 2.4 Milieustudies en consultancydiensten gericht op investeringen in duurzame energieopwekking;
- 2.5 Innovatie (haalbaarheidsstudies en pilots);
- 2.6 Investeringsregeling hernieuwbare elektriciteit.

Zeeland

Regeling	Zeeuws Klimaatfonds
Loket	Zeeuws Klimaatfonds
Deadline	-
Minimale bijdrage	Onbepaald
Maximale bijdrage	Onbepaald
Budget	Onbepaald
Meer informatie	http://www.zeeuwsklimaatfonds.nl/

Het doel van het Zeeuws Klimaatfonds is het bijdragen aan een duurzame energiehuishouding in Zeeland. Het fonds zet in op meer duurzame energie en een vermindering van de CO₂-uitstoot.

Ondernemers, overheden, maatschappelijke organisaties en particulieren kunnen een project aanmelden. Het Zeeuws Klimaatfonds organiseert de CO₂-compensatie voor deelnemende Zeeuwse bedrijven, overheden en organisaties op regionaal niveau. De deelnemers aan het fonds storten voor elke ton CO₂ die ze uitstoten een bedrag van € 15 tot € 25 ter compensatie in het Klimaatfonds. CO₂-compensatie is het opheffen van de effecten van CO₂-uitstoot op het klimaat. Dit wordt bereikt door de uitstoot van eenzelfde hoeveelheid CO₂ op een andere plaats te voorkomen, waardoor de totale hoeveelheid CO₂ per saldo niet toeneemt.

Projecten voor CO₂-compensatie worden veelal opgezet en uitgevoerd in het buitenland, maar het Zeeuws Klimaatfonds laat de compensatie zo veel mogelijk plaatsvinden met projecten in Zeeland zelf. Het fonds geeft financiële steun aan dergelijke projecten. Het moet gaan om projecten die het energieverbruik reduceren, duurzame energie opwekken of CO₂ vastleggen. De bijdrage wordt per geval bepaald en wordt altijd als voorschot verstrekt. Het kan gaan om een periodieke bijdrage gedurende de looptijd van het project (op basis van gerealiseerde CO₂-credits) of een uitkering in één keer.

Zuid-Holland

Regeling	Zonnig Zuid-Holland
Loket	Provincie Zuid-Holland
Deadline	31 december 2023
Minimale bijdrage	Onbepaald
Maximale bijdrage	§ 2: € 5.000 per netaansluiting § 3: €80 per gerealiseerde kWp met een maximum van €100.000 § 3a: €130 per kWp en op een parkeerterrein €150 per kWp, beide met een maximum van €100.000
Budget	Onbepaald
Meer informatie	https://www.zuid-holland.nl/online-regelen/subsidies/subsidies/zonnig-zuid-holland-subsidie/

Eigenaren van grote daken, waterbassins of parkeerterreinen die geschikt gemaakt moeten worden om PV-panelen te kunnen installeren, komen in aanmerking voor subsidie. Ook eigenaren die een dak, waterbassin of parkeerterrein aan een energiecoöperatie, of soortgelijk initiatief ter beschikking willen stellen, kunnen deze subsidie aanvragen.

De aanvrager is eigenaar, pachter, of anderszins rechthebbende van het dak, waterbassin of parkeerterrein waarop de PV-panelen worden geïnstalleerd. De aanvrager is geen overheidsorganisatie

Subsidie kan worden aangevraagd op de volgende activiteiten:

§ 2 Beschikbaar stellen van een dak aan een energiecoöperatie

§ 3 Versterken van dakconstructie, plaatsing van lichtgewicht PV-panelen of verwijderen van asbest

§ 3a Zon op waterbassins of parkeerterreinen

5. Leningen en kredieten

Landelijke mogelijkheden

Stichting Waarborgfonds Sport (SWS)

Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) is een onafhankelijke stichting die actief is in heel Nederland. Het belangrijkste doel van SWS is het stimuleren van bezit van kwalitatief goede accommodaties door sportorganisaties. SWS doet dit door borgstellingen te verstrekken aan banken. Leningen tot 100.000 euro kunnen volledig door SWS worden geborgd. Bij grotere leningen doet SWS dit in samenwerking met de gemeente waarin de club of sportorganisatie is gevestigd.

De hoofdactiviteiten van SWS zijn:

1. *Borgstellingen voor sportorganisaties*

Sportorganisaties zijn voor een investering in hun accommodatie veelal aangewezen op een lening bij een bank. Banken zijn in de regel niet bereid een lening te verstrekken aan een sportorganisatie wanneer er geen zekerheden beschikbaar zijn. SWS kan middels het verstrekken van een borgstelling voor de benodigde zekerheid zorgen.

2. *Advisering over financiële haalbaarheid*

SWS brengt aan de landelijke en gemeentelijke overheid, maar ook aan banken, sportorganisaties of andere belanghebbenden advies uit over bijvoorbeeld de financiële haalbaarheid van nieuw te realiseren of aan te kopen sportaccommodaties.

Sinds haar oprichting heeft SWS meer dan 2900 sportorganisaties geholpen om investeren in de eigen accommodatie mogelijk te maken. Jaarlijks worden meer dan 75.000 sporters door SWS geholpen met het vernieuwen van de sportaccommodatie. Op de website van SWS vindt u een overzicht van [duurzaamheidsprojecten](#) die SWS heeft gerealiseerd.

Meer informatie: <https://sws.nl/>

Maatschappelijk financieren

Maatschappelijk Financieren® is gespecialiseerd in het opzetten en begeleiden van financieringsconstructies van instellingen in de maatschappelijke sector (de sectoren sport, onderwijs, zorg, cultuur en huisvesting) en structureert zogenaamde solvabiliteitsvrije leningen (leningen onder gemeentegarantie). Dit zijn leningen waarbij een hoge mate van zekerheid aan de financier wordt verstrekt waardoor de bank, onder de Europese richtlijnen (Solvency II), slechts een beperkte kapitaalbuffer (voor toekomstige verplichtingen) hoeft aan te houden. Leningen met gemeentegaranties komen, volgens de richtlijnen, in aanmerking voor een nul procent (of zeer lage) risicofactor. Dit is van grote invloed op de rentepercentages die banken dan kunnen bieden. Ten aanzien van de financiering van maatschappelijke accommodaties werkt Maatschappelijk Financieren® nauw samen met de sportbonden, NOC*NSF, provincies en gemeenten.

De methode Maatschappelijk Financieren® (leningen met gemeentegarantie) wordt selectief toegepast voor maatschappelijke voorzieningen, die niet langs economische weg haalbaar zijn, zoals onderwijsvoorzieningen, sportaccommodaties, sociale woningen en zorgvoorzieningen. Het uitgangspunt van de financieringsmethode is dat de overheid niet kapitaalkrchtig genoeg is om maatschappelijk gewenste voorzieningen te financieren. De afgelopen jaren is duidelijk gebleken dat maatschappelijke instellingen steeds moeilijker aan financiering kunnen komen. Daarnaast is het voor maatschappelijke instellingen van groot belang dat de rente en aflossingen niet te zwaar drukken op de toch al onder druk staande exploitatie. Het toepassen van Maatschappelijk Financieren® bij maatschappelijke instellingen stelt ze in staat om leningen aan te trekken met lage rente en aflossingsverplichtingen.

Meer informatie: <https://maatschappelijk-financieren.nl/>

Sportlening BNG Duurzaamheidsfonds

Sportverenigingen (die zijn aangesloten bij NOC*NSF) kunnen bij het BNG Duurzaamheidsfonds een Sportlening aanvragen voor de verduurzaming van hun accommodatie. Met een garantie van de Stichting Waarborgfonds Sport kan dit tegen een aantrekkelijke rente. Aanvragen kunnen variëren van € 10.000,- tot € 1.000.000,-, tegen een marktconforme rente (momenteel 5,40%) en een looptijd van maximaal 15 jaar.

Meer informatie: <https://www.bngduurzaamheidsfonds.nl/>

Provinciale energiefondsen

Provincies zijn in alfabetische volgorde weergegeven.

Drenthe

Regeling	Regeling Drentse Energie Organisatie
Loket	Drentse Energie Organisatie
Deadline	-
Minimale bijdrage	€ 5.000
Maximale bijdrage	€ 150.000
Budget	Voor de looptijd: € 3 miljoen
Meer informatie	https://www.drentseenergieorganisatie.nl/drentse-energie-organisatie

Het doel van de Regeling Energielening Drentse Energie Organisatie is het stimuleren van Drentse bedrijven, organisaties en instellingen om te investeren in maatregelen met betrekking tot energiebesparing, duurzame energieopwekking en circulaire economie. Een aan te vragen Energielening betreft een zogeheten Energielening Drenthe of een zogeheten Energielening Plus. Een Energielening Drenthe varieert van € 5000 tot en met € 50.000, een Energielening Plus varieert van € 50.001 tot en met € 150.000.

Een Energielening kan worden aangevraagd door een rechtspersoon, een samenwerkingsverband van rechtspersonen, een samenwerkingsverband van natuurlijke personen of een kerk. Een Energielening kan worden aangevraagd voor een project waarbij maatregelen worden getroffen op het gebied van energiebesparing, de opwekking van duurzame energie en/of de circulaire economie.

Om voor een Energielening in aanmerking te komen, wordt voldaan aan de volgende vereisten:

- de aanvrager is eigenaar of pachter/huurder van het vastgoed of terrein waarop het project wordt gerealiseerd;
- het project zal worden gerealiseerd door of in opdracht van de aanvrager en blijft na realisatie eigendom van aanvrager;
- het project wordt gerealiseerd in de provincie Drenthe;
- de Energielening wordt enkel gebruikt voor de realisatie van het project;
- de kosteneffectiviteit van het project wijkt niet meer dan 50% af van andere gangbare en vergelijkbare situaties.

De Energielening Drenthe bedraagt maximaal 75% van de projectkosten en varieert van € 5000 tot en met € 50.000. De Energielening Plus bedraagt maximaal 75% van de projectkosten en varieert van € 50.001 tot en met € 150.000. Het rentetarief is afhankelijk van de looptijd en bestaat uit het basistarief op het moment van toekenning van de financiering en eventueel een rentekorting.

Regeling	Subsidieregeling stimuleringslening verwijdering asbestdaken Drenthe
Loket	Samenwerkingsverband Noord-Nederland (provincie Drenthe)
Deadline	31 december 2028
Minimale bijdrage	€ 2.500
Maximale bijdrage	€ 100.000
Budget	€ 2,8 miljoen
Meer informatie	https://www.provincie.drenthe.nl/loket/subsidieloket/alle-subsidies-rij/@125774/subsidie-2/

Het doel van de Subsidieregeling stimuleringslening verwijdering asbestdaken Drenthe is het stimuleren van de verwijdering van asbestdaken en -gevels in Drenthe, alsmede het stimuleren dat de gesaneerde daken worden voorzien van isolatie en zonnepanelen. Subsidie in de vorm van een lening kan worden aangevraagd door eigenaren van een gebouw met een asbestdak of -gevel, gelegen binnen de provincie Drenthe, alsmede verenigingen van eigenaren (VvE's) binnen de provincie Drenthe.

Subsidie kan worden aangevraagd ter dekking van de kosten voor de volgende activiteiten:

- inventarisatie van een asbestdak door een gecertificeerd bedrijf;
- onderzoek in het kader van de natuurtoets;
- de sanering van een asbestdak, inclusief de daarbij behorende eindcontrole;
- de sloop van een gebouw met een asbestdak;
- het aanbrengen van een nieuw dak inclusief isolatie;
- het verstevigen, verbeteren of vernieuwen van de draagconstructie van het dak in verband met bijvoorbeeld de plaatsing van zonnepanelen;
- de aanschaf en het plaatsen van zonnepanelen inclusief de bijbehorende technische voorzieningen;
- de voorbereiding en het saneren van bodemverontreiniging bij een asbestdak als gevolg van erosie van het asbestdak binnen 2 meter van het gebouw.

De subsidie in de vorm van de lening is niet hoger dan maximaal de subsidiabele kosten met een minimum leenbedrag van € 2500 en een maximum leenbedrag tot € 100.000 per eigenaar of vereniging van eigenaren (VvE). De rente wordt vastgesteld conform de productspecificaties en voorwaarden van stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn), verhoogd met een opslag van 0,1% in verband met af te dekken risico's. De opslag is niet van toepassing op een Verzilverlening en een Maatwerklening.

Limburg

Regeling	Limburgs Energie Fonds
Loket	Limburgs Energie Fonds
Deadline	-
Minimale bijdrage	€ 15.000
Maximale bijdrage	Onbepaald
Budget	€ 90 miljoen
Meer informatie	https://www.limburgsenergiefonds.nl/financiering/

Het doel van het Limburgs Energie Fonds is het stimuleren van kansrijke initiatieven die leiden tot energiebesparing dan wel duurzame energieopwekking. Het fonds kan leningen en garanties verstrekken en deelnemingen aangaan. Ook kan het fonds met kennis en expertise ondersteunen bij het uitwerken van kansrijke projecten en het vinden van medefinanciers.

In aanmerking voor financiering komen zowel ondernemingen als non-profitorganisaties. In het geval van deelnemingen komen echter alleen kleine, middelgrote of micro-ondernemingen in aanmerking.

Financiering kan worden verschaft voor onder meer de volgende soorten projecten:

- projecten in duurzame energieopwekking, zoals zon, wind, biomassa, waterkracht, warmtekrachtkoppeling, geothermie of andere technieken;

- projecten in energiebesparing; en
- innovatieprojecten die passen binnen de bovengenoemde categorieën.

Te financieren projecten moeten plaatsvinden in de provincie Limburg of een duidelijke meerwaarde voor de provincie Limburg hebben. Projecten met betrekking tot de ontwikkeling of toepassing van kernenergie komen niet in aanmerking voor financiering.

De financiering bedraagt maximaal 50% van de totale investering en normaliter maximaal € 1 miljoen per doelonderneming. In uitzonderingsgevallen – en met instemming van de Algemene Vergadering van het fonds vooraf – kan ook meer dan € 1 miljoen per doelonderneming worden verstrekt. Het bedrag van de te verstrekken garantie of lening bedraagt ten minste € 15.000. De looptijd kan maximaal 20 jaar bedragen. De in de vorm van een deelneming of hybride kapitaalinstrument aan een doelonderneming te verschaffen financiering bedraagt ten minste € 50.000.

Noord-Brabant

Geen provinciaal energiefonds bekend.

Noord-Holland

Geen provinciaal energiefonds bekend.

Regeling	Duurzaamheidsfonds Amsterdam
Loket	Gemeente Amsterdam
Deadline	-
Minimale bijdrage	€ 10.000
Maximale bijdrage	€ 500.000
Budget	€ 40 miljoen
Meer informatie	https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/duurzaamheidsfonds/

Het doel van het Duurzaamheidsfonds Amsterdam is bij te dragen aan de realisatie van duurzame projecten in de gemeente Amsterdam en daarmee een bijdrage te leveren aan lokale CO₂-reductie en de stimulering van een circulaire economie. Het fonds – een initiatief van de gemeente Amsterdam – verstrekt leningen ten behoeve van duurzame projecten in Amsterdam met een financieringsvraag tussen € 10.000 en € 500.000. Leningen kunnen worden aangevraagd door bewonersinitiatieven, bedrijven en maatschappelijke instellingen.

Allerlei projecten kunnen in aanmerking komen voor financiering. Denk aan het plaatsen van zonnepanelen op daken, het installeren van warmte/koudeopslag, gebouwen verduurzamen met een energiecoöperatie of bijvoorbeeld hergebruik van grondstoffen.

De leningen hebben normaliter een rentepercentage van 2% en een maximale looptijd van vijftien jaar. Er kan echter een rentekorting van 0,5% worden gegeven als een project voor minimaal 33% gefinancierd wordt door eigen geld, een bank of financiering door een private partij (waaronder particulieren).

Projecten met een financieringsvraag van meer dan € 500.000 kunnen terecht bij het Amsterdams Klimaat & Energiefonds.

Overijssel

Regeling	Energiefonds Overijssel
Loket	Energiefonds Overijssel
Deadline	-
Minimale bijdrage	€ 100.000
Maximale bijdrage	Onbepaald
Budget	Voor 2023: € 60 miljoen (Hernieuwbare energie door ondernemingen: € 50 miljoen, Energie-efficiëntie door ondernemingen: € 10 miljoen). Voor 2022: € 35 miljoen (Hernieuwbare energie door ondernemingen: € 17,5 miljoen, Energie-efficiëntie door ondernemingen: € 17,5 miljoen).
Meer informatie	https://www.energiefondsoverijssel.nl/

Het doel van Energiefonds Overijssel is het financieren van projecten die energie besparen of nieuwe energie opwekken uit duurzame bronnen. Ondernemingen, woningcorporaties en maatschappelijke organisaties kunnen bij het fonds terecht voor de ondersteuning van projecten die niet in aanmerking komen voor volledige reguliere financiering. De ondersteuning van het fonds kan worden verleend door middel van participaties (via Energiefonds Overijssel I B.V.) en door middel van leningen en garanties (via Energiefonds Overijssel II B.V.).

Leningen en garanties

Energiefonds Overijssel II B.V. kan leningen en/of garanties verstrekken op basis van de Overijsselse Subsidieregeling hernieuwbare energie en energie-efficiëntie ondernemingen. Binnen die regeling wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende onderdelen:

- hernieuwbare energie door ondernemingen;
- energie-efficiëntie door ondernemingen.

Hernieuwbare energie door ondernemingen

In het kader van dit onderdeel kunnen ondernemingen leningen of garanties aanvragen voor projecten gericht op de opwekking van hernieuwbare energie. Het moet gaan om projecten met een terugverdientijd van meer dan drie jaar.

Een lening bedraagt maximaal 100% van de in aanmerking komende kosten. Een garantie bedraagt maximaal 80% van het krediet. De rentekorting is maximaal 2% per jaar.

Energie-efficiëntie door ondernemingen

Vanuit dit onderdeel kunnen ondernemingen leningen of garanties aanvragen voor projecten waarbij energie-efficiëntiemaatregelen worden genomen door aanpassing/vervanging van bedrijfsruimten, aanpassing van de productie (niet zijnde mobiele productiemiddelen), dan wel aanpassingen aan woningen middels energie service companies (ESCO) of middels energie-service-contracten uit te voeren door een rechtspersoon.

Een lening bedraagt maximaal 100% van de in aanmerking komende kosten. Een garantie bedraagt maximaal 80% van het krediet. De rentekorting is maximaal 2,5% per jaar.

Flevoland

Geen provinciaal energiefonds bekend.

Friesland

Geen provinciaal energiefonds bekend.

Gelderland

Regeling	Fonds verduurzaming maatschappelijk vastgoed
Loket	Provincie Gelderland
Deadline	30 september 2028
Minimale bijdrage	Onbepaald
Maximale bijdrage	Onbepaald
Budget	Tot en met 30 september 2028: € 10 miljoen
Meer informatie	https://www.gelderland.nl/subsidies

Het doel van het Fonds verduurzaming maatschappelijk vastgoed is het stimuleren van het nemen van verduurzamingsmaatregelen aan maatschappelijk vastgoed. Onder verduurzamingsmaatregelen vallen maatregelen die leiden tot energieopslag, de productie van duurzame energie of energiebesparende maatregelen (waaronder isolatie, beglazing en constructieonderdelen).

Een aanvraag kan worden ingediend door een eigenaar van maatschappelijk vastgoed (waaronder sportverenigingen) waarop de subsidiabele activiteit betrekking heeft. Gemeenten en woningcorporaties komen niet in aanmerking.

Subsidie kan worden gecombineerd met subsidie voor maatregelen ten behoeve van circulair bouwen, biodiversiteit of klimaatadaptatie. Subsidie wordt alleen verstrekt als de activiteit wordt gerealiseerd in de provincie Gelderland, de activiteit wordt uitgevoerd door of in opdracht van de aanvrager én de activiteit betrekking heeft op bestaand maatschappelijk vastgoed.

De ondersteuning heeft de vorm van een lening met een looptijd van maximaal vijftien jaar en een rente van 2% per jaar. Ook de afsluitkosten van de geldlening en de kosten voor een energieadvies komen in aanmerking. De hoogte van de lening bedraagt maximaal 100% van de subsidiabele kosten met een minimum van € 10.000 en een maximum van € 250.000. Investerings ten behoeve van circulair bouwen, biodiversiteit of klimaatadaptatie omvatten maximaal 5% van de subsidiabele kosten van de verduurzamingsmaatregelen.

De lening moet worden afgesloten bij de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn).

Groningen

Regeling	Fonds Nieuwe Doen Groningen
Loket	Fonds Nieuwe Doen Groningen
Deadline	-
Minimale bijdrage	Onbepaald
Maximale bijdrage	Onbepaald
Budget	€ 50 miljoen (energie: € 35 miljoen [uitgeput], leefbaarheid: € 10 miljoen, zorg: € 5 miljoen)
Meer informatie	https://www.fondsnieuwedoen.nl/

Het Fonds Nieuwe Doen Groningen is er voor initiatieven op het gebied van leefbaarheid, zorg en energie. Het Fonds Nieuwe Doen Groningen (voorheen bekend als Revolverend Fonds Groningen) is een maatschappelijk fonds opgericht door de provincie Groningen. Het fonds staat open voor bedrijven, overheden, instellingen en organisaties zoals stichtingen en coöperaties. Particulieren kunnen geen lening afsluiten bij het fonds. Het fonds verstrekt leningen voor initiatieven op het gebied van leefbaarheid, zorg en energie:

- leefbaarheid: investeringen in maatschappelijke accommodaties met bijbehorende inboedel zoals dorpshuizen en sportverenigingen;
- zorg: investeringen in zorg- en welzijnsgelateerd vastgoed met bijbehorende inboedel;
- energie: investeringen op het gebied van energiebesparing en duurzame energieopwekking.

De hoogte van de lening verschilt per geval. Het fonds biedt voor leningen van € 5000 tot € 50.000 tevens de mogelijkheid tot het afsluiten van een zogenaamde lichte financiering. Verder beschikt het fonds over de

zogenaamde Energielening PLUS. Deze lening is bedoeld voor bedrijven, stichtingen, verenigingen en coöperaties die investeren in energiebesparing en/of duurzame opwekking van energie. De Energielening PLUS betreft een lening tussen de € 50.001 en € 150.000 en maximaal 75% van de investering. De looptijd van deze lening is 5, 10 of 15 jaar.

Utrecht

Regeling	Energiefonds Utrecht
Loket	Energiefonds Utrecht
Deadline	-
Minimale bijdrage	€ 5.000
Maximale bijdrage	€ 1.000.000
Budget	Onbepaald
Meer informatie	https://www.energiefondsutrecht.nl/

Het doel van het Energiefonds Utrecht is om de energietransitie in de provincie Utrecht te versnellen door investeringen in energiebesparing en de opwekking van hernieuwbare energie te bevorderen. Initiatiefnemers van duurzame energieprojecten binnen de provincie Utrecht komen in aanmerking voor ondersteuning. Het fonds biedt financiële ondersteuning aan Utrechtse ondernemers en organisaties met duurzame ambities in de vorm van leningen, garanties en participaties.

Het financieringsdeel van het fonds bedraagt maximaal 50% van de totale investeringssom. De bijdrage bedraagt minimaal € 50.000 en maximaal € 1 miljoen per individueel project. Daarnaast biedt het fonds ook de Energielening Utrecht van minimaal € 5000 en maximaal € 50.000 aan. Met deze Energielening kunnen bedrijven, stichtingen, verenigingen, coöperaties en andere rechtsvormen in de stad of provincie Utrecht een lening aanvragen voor investeringen in energiebesparing en hernieuwbare energie.

Zeeland

Geen provinciaal energiefonds bekend.

Zuid-Holland

Geen provinciaal energiefonds bekend.

6. Overige regelingen

Naast de subsidies en financieringsmogelijkheden, zijn er ook andere regelingen die interessant voor u kunnen zijn. Bijvoorbeeld van de Belastingdienst of uw eigen gemeente. We laten de belangrijkste regelingen de revue passeren.

Salderingsregeling

Bent u kleinverbruiker? Dan mag u tot 1 januari 2031 de energie die u produceert en teruglevert aan het net (of een deel daarvan) wegstrepen tegen uw verbruik op dezelfde aansluiting. Dit heet salderen. Terugleveren gebeurt als de zonnepanelen meer stroom produceren dan u op dat moment afneemt. Levert u jaarlijks meer zelfgeproduceerde stroom terug dan u gebruikt? Dan ontvangt u hiervoor een vergoeding van de energieleverancier. Hoe hoog de vergoeding is, verschilt per energieleverancier. In de Elektriciteitswet (artikel 31 c lid 3) staat dat dit voor huishoudens en bedrijven met een kleinverbruikersaansluiting een 'redelijke' vergoeding moet zijn. Tot 1 januari 2025 mag alle teruglevering van energie via een kleinverbruikersaansluiting gesaldeerd worden. U moet dan ook wél energie verbruiken. Vanaf 2025 wordt de salderingsregeling langzaam afgebouwd tot 2031.

Afbouw salderingsregeling

De minister heeft een wetsvoorstel aangekondigd voor de afbouw van de salderingsregeling. Door deze afbouw wordt de vergoeding die energieleveranciers moeten betalen voor teruglevering steeds belangrijker. In het wetsvoorstel zal de minister ook die 'redelijke' vergoeding verder omschrijven. Het plan van de minister is om het minimum van die redelijke vergoeding vast te stellen op 80 % van het leveringstarief. Dit is het tarief exclusief belastingen en heffingen, dat is afgesproken tussen de kleinverbruiker en de energieleverancier. Om leveranciers te beschermen, denkt de minister erover ook een maximum vast te leggen. De Tweede Kamer heeft inmiddels ingestemd met dit wetsvoorstel. De Eerste Kamer moet hier nog over stemmen.

Plan: stapsgewijs afbouwen salderingsregeling

Vanaf 2025 kunnen huishoudens en bedrijven en dus ook sportverenigingen stapsgewijs minder salderen. Vanaf 2031 kan er niet meer gesaldeerd worden. Ieder jaar kunnen huishoudens en kleine bedrijven iets minder salderen, tot aan 0% in 2031:

2023: 100%
 2024: 100%
 2025: 64%
 2026: 64%
 2027: 55%
 2028: 46%
 2029: 37%
 2030: 28%
 2031: 0%

Meer informatie: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/energie-thuis/plan-kabinet-afbouw-salderingsregeling-zonnepanelen>

Kleineondernemingsregeling (KOR)

De kleineondernemersregeling (KOR) is een vrijstelling voor de btw. Ook sportverenigingen en -stichtingen kunnen gebruik maken van de KOR als ze in Nederland zijn gevestigd en niet meer dan € 20.000 omzet in 1 kalenderjaar hebben. De KOR is er voor natuurlijke personen (eenmanszaken), combinaties van natuurlijke personen (bijvoorbeeld een vof) en voor rechtspersonen (bijvoorbeeld stichtingen, verenigingen en bv's).

Wat is de KOR?

De KOR is een btw-vrijstelling. Als u voldoet aan de voorwaarden en kiest voor de KOR, hoeft u geen btw meer te berekenen aan uw klanten. Ook doet u geen btw-aangifte meer en kunt u geen btw meer terugvragen over uw kosten en investeringen.

Eigenaren van zonnepanelen

Hebt u zonnepanelen? Of gaat u binnenkort zonnepanelen kopen? Misschien moet u dan btw-aangifte doen. Soms voor het terugvragen van btw, maar soms ook voor het betalen van btw. Lees hier welke situatie voor u geldt en wat u moet doen.

Sinds 1 januari 2023 is het btw-tarief op zonnepanelen 0%, als deze geleverd en geïnstalleerd worden op of bij een woning. Dit betekent dat u geen btw betaalt voor zonnepanelen op of bij uw sportaccommodatie, en dus ook geen btw kunt terugvragen. Toch zijn er situaties waarin u wél 21% btw betaalt als u zonnepanelen koopt:

- als u de factuur vóór 1 januari 2023 hebt gekregen;
- als u geïntegreerde zonnepanelen op een nieuwbouwwoning koopt;
- als u zonnepanelen met meerdere functies koopt, zoals bijvoorbeeld PVT-systemen, zonnecollectoren of zonnepanelen in ramen;
- als de zonnepanelen niet op of bij een woning worden geïnstalleerd, maar bijvoorbeeld op een bedrijfspand.

Wanneer moet u btw betalen?

Met uw zonnepanelen wekt u stroom op. Die stroom gebruikt u meteen voor een deel zelf. Wat u niet gebruikt, levert u terug aan uw energieleverancier. Voor de stroom die u teruglevert, krijgt u een vergoeding waarin btw zit begrepen (zie 'salderingsregeling'). Als u btw-ondernemer bent, dan moet u soms de btw die u van de energieleverancier krijgt aan de belastingdienst afdragen. Kijk hieronder welke situatie voor u geldt, en wat u moet doen.

- [Ik koop zonnepanelen met 0% btw](#)
- [Ik koop zonnepanelen met 21% btw](#)
- [Ik heb al zonnepanelen en ga verhuizen](#)